

ACTE DE PRESENTACIÓ DE LA CAMPANYA I DE LES EXPOSICIONS DE LA PLATAFORMA PER LA LLENGUA «EL CATALÀ? ÉS CHÉVERE!» I «OBRE'T EN CATALÀ!»

Palau del Parlament, 6 de febrer de 2009

Catalunya és un país d'acollida, i el català és la millor eina, no l'única, que poden trobar i utilitzar els immigrants i que podem trobar nosaltres per lluitar contra la seva exclusió social i accelerar-ne la integració a Catalunya.

I aquesta és una doble afirmació que repeteixo sovint, que l'he escrit pel dret i pel revés, que a més me la crec profundament, i sobretot me la crec perquè la constato dia rere dia.

Aquesta afirmació resumeix d'alguna manera la intenció d'aquestes dues exposicions de què el Parlament té l'honor d'acollir la presentació, "Obre't en català" i "El català? És 'chévere'!", emmarcades en aquesta campanya "El català, llengua comuna", que vol fer-nos reflexionar sobre la importància que té l'acolliment lingüístic per a la integració i l'arrelament en el si de la nostra societat.

Com hem vist, l'exposició "Obre't en català" va dirigida a la societat d'acollida i ens argumenta per què cal parlar en català amb les persones nouvingudes, mentre que "El català? És 'chévere'!" va adreçada sobretot a la població catalana d'origen llatinoamericà.

Una reflexió molt personal, o una experiència molt personal. Aviat –"aviat" vol dir els propers dies– començaré amb la quarta parella lingüística. Les tres anteriors sempre m'han dit el mateix, i no una vegada, ni dues, sinó de manera recurrent: "Per què la gent se'ns adreça en castellà? Perquè veuen que som de fora o diferents? Per això se'ns adreça en castellà?" I parlo de tres persones que tenien nivells diferents de català: un, excel·lentíssim, i un altre, molt elemental, però la voluntat d'aprendre el català. Doncs bé, la pregunta era la mateixa sempre: "Per què costa tant que ens parlin en català?"

Per tant, la reflexió ens l'hem de fer nosaltres mateixos en primera instància, i per això em sembla que és absolutament oportuna la doble dimensió d'aquestes dues

exposicions. Per tant, exposicions necessàries i exposicions especialment oportunes.

El món que vivim ens afecta d'una manera molt directa, a la societat, i en aquests moments passen coses: hi ha una immigració molt important a Catalunya; la globalització mateixa com a fenomen; la societat de la informació, amb totes les seves conseqüències, afecta determinades estructures i determinades maneres de funcionar del país, i afecta també la llengua, no en tinguem cap dubte.

I, per tant, que bona part de les polítiques lingüístiques d'aquest país se centrin cada vegada més a fer que el català sigui una eina útil i a més sigui una eina agradable per a la nova immigració, però també com a element de comunicació, em fa l'efecte que és absolutament fonamental.

Penso que aquestes dues exposicions, però també el treball que fan les institucions, els centres, les entitats que treballen per la salvaguarda de la llengua, i aquí tant se val parlar de les institucions de govern com de la societat civil organitzada, també en l'àmbit llatinoamericà..., penso que d'alguna manera està molt bé que puguem expressar en aquestes dues exposicions el que es pretén.

Primer, que hi ha una oportunitat per als immigrants, que han de tenir la percepció que aprendre la llengua els serà molt útil en el procés d'inserció social, laboral, educativa, cultural i, fins i tot, per què no, afectiva.

Hi ha una altra reflexió, en tot això, i és que la Catalunya d'avui, la Catalunya dels set milions i mig, és una Catalunya diferent a la d'ahir i una Catalunya diferent a la de demà, però que essencialment la de demà l'hem de construir els set milions i mig que som avui. I, per tant, d'aquesta norma n'hem de ser conscients tots plegats, i com més relació puguem tenir tot serà molt més fàcil.

I, segon, que és una oportunitat per als qui hem nascut aquí, una oportunitat perquè per mitjà de polítiques encertades i més implicació de tots plegats puguem revertir d'alguna manera aquesta situació que alguns pretenen de regressió i en definitiva puguem aconseguir que el català sigui la llengua comuna i la llengua de cohesió social. O dit d'una altra manera: que sigui la llengua real del país i que per tant els ciutadans i les ciutadanes, vinguin d'on vinguin, i independentment de quina sigui la seva llengua de relació habitual, puguin participar en la vida pública i

exercir els seus drets en condicions d'igualtat. I això és el català, el que els ho ha de poder garantir.

De moment això no és fàcil, entre altres coses perquè, a diferència del que es pregona i amb molts altaveus en determinats àmbits, el català continua essent la llengua discriminada. És incomparable comparar el català i la projecció del català amb l'espanyol i la projecció de l'espanyol a tot el món. No és el mateix, no és pot comparar, tot i que hi ha gent que insisteix a fer-ho, i sobretot, hi insisteixo, determinats mitjans amb uns altaveus enormes.

Aquí hi ha una reflexió molt important a fer, moltíssim, i és la de la pluralitat i la diversitat. Crec que a Catalunya, en cap cas, no ens fa por, la diversitat. No ens ha fet mai por i no ens fa por en el present, i fins i tot la veiem com una oportunitat de futur. I la diversitat lingüística, doncs, en comptes de ser un problema és una riquesa del nostre país, entre altres coses perquè aquesta diversitat no implica que ningú renunciï a res, ni als seus orígens, ni als seus costums, ni a la seva cultura. Senzillament, com deia abans, tenim el futur en comú, i aquest futur ha de ser ric en diversitat.

En altres indrets la diversitat es veu com una amenaça, i aquest és un dels grans problemes que pateix el català en aquests moments: que algú el percep com una amenaça, tot i que en realitat és un valor.

Aquí tenim molta feina a fer, molta feina, començant per casa, començant per les nostres pròpies actituds, però després també explicant-ho. I en tot cas exercint, parlant en català amb tota normalitat i naturalitat, que en definitiva és del que es tracta.

També m'agrada citar el predecessor de Bernat Joan, el sociolingüista Miquel Pueyo, perquè em fa l'efecte que ell va resumir molt bé les condicions bàsiques perquè el català pugui desenvolupar-se en el context actual; més que res perquè el resum és molt clar i molt concret, i per tant li manllevo sovint la idea. Una mica, Pueyo deia que hi ha tres condicions: la primera, que les persones que el parlen l'utilitzin en els seus entorns habituals i que per tant el transmetin als fills i les filles i possibilitin espais d'ús oral perquè qui arribi a Catalunya o qui encara no l'ha fet seu l'apregui i el parli; la segona, que el català sigui la llengua que identifiqui col·lectivament el poble que el parla, més enllà de les identitats individuals, i la

tercera, i no menys important, que s'exerceixi en tots els àmbits la voluntat política de treballar eficaçment per assegurar-ne la vitalitat.

I jo crec, sincerament, que aquest és el camí. De fet, la política lingüística de Catalunya crec que va en aquesta direcció, i per tant cal continuar treballant per preservar el llegat del català i aconseguir que la llengua tingui uns nivells d'ús habitual i d'ídèntica dignitat que qualsevol altra llengua normalitzada en el seu àmbit territorial i de respecte a l'exterior.

Per acabar, dos agraïments. El primer, personal. Allà darrere hi ha el "Negro" Páez, abans s'hi ha fet referència. Jo li vull agrair no solament que ens faci gaudir del seu joc –perdoneu, però als qui ens agrada l'hoquei sobre patins també tenim debilitats–, sinó sobretot el bon joc que ha donat en demostrar que un professional del món de l'esport –que resulta que n'hi ha uns quants i no ho sabem– que ve d'un altre país parla amb normalitat en català. Crec que és un bon exemple que hauríem d'explicar, i que d'altres que ja ho fan potser també estaria bé que ho expressessin i que poguéssim veure com realment està molt més estès del que ens pensem. Per tant, gràcies, pels gols, pel joc i per l'actitud.

I finalment vull agrair a la Plataforma la feina feta, la feina feta en si, però a més perquè, com he dit abans, hi ha una qüestió que és fonamental: construïm la Catalunya del segle XXI, i la construïm els set milions i mig que som ara, i per tant qualsevol element de construcció, i la Plataforma ho és, és fonamental. Per tant, gràcies també per la construcció d'aquesta Catalunya del segle XXI, per posar aquests elements fonamentals de com volem aquesta societat, una societat culta, una societat que té una llengua pròpia, una llengua normal, una llengua potent, una llengua que ha de ser respectada, una llengua que ha de ser la llengua real, la llengua que utilitzi tothom, però, sobretot, això basat en uns hàbits de convivència, perquè la cohesió social és un dels valors més preuats que tenim i que mai ningú no ens hi podrà fer renunciar. Per tant, moltes gràcies també a la Plataforma, i que tingueu molta sort amb aquesta exposició, que arribi a molta gent i que molta gent aprengui totes les lliçons que se'n desprenen, que són moltes.

Moltes gràcies.